



Gemeente **Heerde**



Beleidsnotitie paardenbakken in de gemeente Heerde 2011



→ www.heerde.nl

Beleidsnotitie paardenbakken in de gemeente Heerde 2011

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doelstelling	3
2. Beleidsregels	4
2.1 Definitie paardenbak	4
2.2 Regels omtrent een paardenbak	4
2.3 Algemeen afwijkingskader	11
2.4 Handvatten om overlast te minimaliseren.	11
3. Zijn paardenbakken toegestaan of vergunningplichtig?	12
3.1 Bouwwerk en andere werken	12
4. Procedure	13
4.1 Opstellen van beleidsregel	13
4.2 Inspraak en vaststellen van beleidsregels	13
4.3 Integreren van de beleidsregel	13
4.4 Inwerking treden beleidsnotitie	14

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Door de afnemende agrarische functie komen steeds meer boerderijen en weidegrond beschikbaar voor particulieren. Zowel landelijk als ook in Heerde is de tendens dat steeds meer burgers paarden gaan houden. In het buitengebied tekent dit zich met name af doordat verschillende agrarische bedrijven met hun bedrijfsactiviteiten gaan stoppen en op deze bedrijven burgers terug komen, welke, al dan niet voor de hobby, paarden gaan houden. Daarnaast richten ook de agrariërs zelf zich geheel of gedeeltelijk op het (recreatief) houden van paarden. Ook in de meer bebouwde gebieden is deze tendens zichtbaar. Een gevolg van het houden van paarden is de behoefte aan paardenbakken. Naast paardenbakken ten behoeve van hobby, hebben ook paardenhouderijen en –fokkerijen behoefte aan paardenbakken. Het betreft dan bedrijfsmatig gebruik. Deze paardenbakken, die met name in het buitengebied worden gerealiseerd, hebben ruimtelijke gevolgen. Wat voorheen grasland was, wordt nu een bak met wit zand met soms opvallende omheiningen en verdere toebehoren zoals lichtmasten. Ook het gebruik kan overlast in de vorm van stof en activiteiten van ruiters en paarden met zich meebrengen.

Uit jurisprudentie is gebleken dat paardenbakken veelal vergunningplichtige bouwwerken zijn. Dit betekent dat op grond van de huidige wetgeving de aanleg van paardenbakken in principe niet is toegestaan, tenzij dit in het bestemmingsplan is geregeld. In de gemeente Heerde zijn slechts in een paar bestemmingsplannen voorschriften opgenomen omtrent de aanleg van een 'longeerruimte' bij een agrarisch bedrijfscomplex. De meeste bestemmingsplannen hebben echter geen adequate regeling voor paardenbakken. Concreet betekent dit, dat voor paardenbakken regels moeten worden geformuleerd. Wordt dit niet gedaan, dan houdt dit in dat paardenbakken niet zijn toegestaan.

Daarnaast is in veel gevallen naast een bouwvergunning ook een aanlegvergunning vereist.

De gemeente Heerde heeft sinds 2007 beleid op het gebied van de aanleg en gebruik van paardenbakken. Bij het vaststellen van het beleid is afgesproken dat de gemeente het beleid na een bepaalde periode zou evalueren. Wij zijn inmiddels vier jaar verder en vele gemeenten in Nederland hebben beleid ontwikkeld voor paardenbakken. Dit is voor de gemeente de reden om het beleid voor paardenbakken te herzien.

1.2 Doelstelling

Om wildgroei te voorkomen is het van belang om beleidsregels op te stellen die de burgers de mogelijkheid geven om op een legale manier een paardenbak aan te leggen en waarbij rekening is gehouden met de inpassing in het landschap en het voorkomen van overlast richting derden.

Paardenbakken in de gemeente Heerde zijn momenteel alleen toegestaan bij agrarische bedrijfscomplexen. Door het opstellen van beleidsregels die t.z.t. als voorschriften worden opgenomen in de algehele herziening van bestemmingsplannen, kan het aanleggen van een paardenbak ook bij een woonbestemming worden gereguleerd. Wordt er niets geregeld dan zal de aanleg van paardenbakken 'vogelvrij zijn'. Dit betekent dat de gemeente op verzoek handhavend moet optreden omdat de gronden in strijd met de bestemming worden gebruikt en de bakken zonder de vereiste vergunning zijn aangelegd (jurisprudentie) dan wel dat voor de aanvraag van de aanleg van een paardenbak geen vergunning kan worden verleend omdat er geen beleid van toepassing is op grond waarvan de vergunning verleend kan worden.

Doel van dit beleidsstuk is:

- Het opstellen van een toetsingskader ruimtelijke ordening waardoor op een uniforme wijze getoetst kan worden en voorschriften voor een bestemmingsplan geformuleerd kunnen worden;
- Bij het uitvoeren van toezicht en handhaving geeft het toetsingskader de randvoorwaarden aan, waaraan een paardenbak dient te voldoen;
- Het toetsingskader geeft de randvoorwaarden waaronder het aanleggen en gebruiken van een paardenbak is toegestaan.

2. Beleidsregels

2.1 Definitie paardenbak

Een paardenbak/buitenrijbaan/buitenrijbak wordt als volgt gedefinieerd*:

“Niet-overdekte piste voorzien van een bewerkte/aangepaste bodem waar naast training en africhting van het paard eveneens toetsing van prestaties van de combinatie paard en ruiter in diverse disciplines kan plaatsvinden”

* In de landelijke handreiking Paardenhouderij en Ruimtelijke Ordening voor de praktijk wordt een definitie gegeven over een “buitenrijbaan”. Deze definitie is door ons in het kader van de uniformiteit overgenomen. Wegens de veel voorkomende benaming van een paardenbak wordt in de rest van de notitie kortweg gesproken over paardenbak. Een buitenrijbaan / buitenrijbak valt echter onder dezelfde noemer.

2.2 Regels omtrent een paardenbak

In navolgend schema hebben wij de criteria weergegeven waaraan zal worden getoetst of een paardenbak al dan niet is toegestaan en onder welke voorwaarden. Hierbij hebben wij onderscheid gemaakt in het aanleggen van een paardenbak voor bedrijfsmatige activiteiten t.b.v. paardenhouderij/paardenfokkerij, met een rechtmatig aanwezige (bedrijfs)woning, en voor niet-bedrijfsmatige activiteiten (hobbymatig) met de functie wonen.

- Bedrijfsmatig t.b.v. paardenhouderij/paardenfokkerij: wordt gekenmerkt door een veelal grote(re) omvang en het winstoogmerk waarmee de paarden worden gehouden. In hoeverre een paardenhouderij daadwerkelijk bedrijfsmatig is, kan het best worden beoordeeld aan de hand van een bedrijfsplan, waarin de werkelijke aard van de activiteiten duidelijk naar voren komt.
- Niet-bedrijfsmatig (hobby): alles wat niet als bedrijfsmatig is aan te merken, valt onder de hobbymatige paardenhouderij.

Criteria	Bedrijfsmatig t.b.v. paardenhouderij/fokkerij	Niet-bedrijfsmatig	Toelichting
<p>1. Afstand tot bebouwingsconcentratie (ruimtelijke eenheid) en situering in het gebied.</p>	<p>Maximaal 40m tot de dichtstbijzijnde rand van de paardenbak met mogelijkheid om onder voorwaarden deze afstand te vergroten tot maximaal 60m</p> <p>Paardenbak in principe niet voor (het verlengde van) de voorgevelrooilijn van de woning , tenzij plaatsing van de bak ruimtelijk gezien niet anders gesitueerd kan worden.</p>	<p>Maximaal 40m tot de dichtstbijzijnde rand van de paardenbak met mogelijkheid om onder voorwaarden deze afstand te vergroten tot maximaal 60m</p> <p>Paardenbak in principe niet voor (het verlengde van) de voorgevelrooilijn van de woning, tenzij plaatsing van de bak ruimtelijk gezien niet anders gesitueerd kan worden.</p>	<p>Ter voorkoming van aantasting van natuur, landschappelijke en cultuurhistorische waarden in open gebied is het niet toegestaan om een solitaire paardenbak aan te leggen op een perceel waar geen bestaande bebouwing en/of waar geen bouwperceel is gesitueerd . Of te wel er moet sprake zijn van een bebouwingsconcentratie. Dit houdt in dat bebouwing zoveel mogelijk dient te worden geconcentreerd, zodat compacte erven ontstaan en blijven behouden, die een duidelijk samenhangende, ruimtelijke eenheid vormen. De bebouwingsconcentratie wordt begrenst door de bestaande rechtmatige bebouwing. Om te bereiken dat de ruimtelijke eenheid wordt bewaard, moet de paardenbak in de nabijheid komen van de woning waar deze bij behoort en waar dus sprake is van de bebouwingsconcentratie. Zie hiervoor ook criteria 5. Hiervoor is een afstand van maximaal 40m opgenomen vanaf de dichtstbijzijnde rand van de paardenbak tot aan de bebouwingsconcentratie. In sommige situaties kan het onverkort hanteren van 40m niet haalbaar zijn. In deze specifieke situaties kan worden besloten deze afstand te vergroten tot maximaal 60m om bijvoorbeeld zo een betere stedenbouwkundige of landschappelijke inpassing te krijgen.</p> <p>Om de relatie met het perceel te bewaren en de overheersende visuele werking van de paardenbak te beperken mag de paardenbak niet voor de voorgevelrooilijn van de woning zijn gelegen. Zodoende blijft het hoofdgebouw het belangrijkste element op een perceel.</p>

	Paardenbak is niet toegestaan in Natura 2000-gebieden, EHS-gebieden (Ecologische Hoofdstructuur) en een omliggende zone van 100m, tenzij de paardenbak is gelegen binnen het bouwvlak dan wel bestemmingsvlak met het beginsel van bebouwingsconcentratie.	Paardenbak is niet toegestaan in Natura 2000-gebieden, EHS-gebieden (Ecologische Hoofdstructuur) en een omliggende zone van 100m, tenzij de paardenbak is gelegen binnen het bouwvlak dan wel bestemmingsvlak met het beginsel van bebouwingsconcentratie.	Er bestaat het beginsel van zorgplicht. Een ieder neemt voldoende zorg voor het milieu in acht. Dit houdt mede in dat er ook rekening wordt gehouden met aangewezen waardevolle natuurgebieden die een extra bescherming behoeven. Het is dan ook niet toegestaan om een paardenbak in of in een zone van 100m rondom deze gebieden aan te leggen, tenzij de paardenbak wordt aangelegd binnen het bestaande bouwvlak dan wel bestemmingsvlak met het beginsel van bebouwingsconcentratie.
2. Afstand tot woningen van derden	Minimaal 50m tot aan de dichtstbijzijnde rand van de paardenbak met mogelijkheid om onder voorwaarden deze afstand te verkleinen tot minimaal 25m.	Minimaal 50m tot aan de dichtstbijzijnde rand van de paardenbak met mogelijkheid om onder voorwaarden deze afstand te verkleinen tot minimaal 25m.	Ter voorkoming van hinder naar derden (aantasting woongenot) als gevolg van het gebruik en/of hebben van een paardenbak (stof, geluid, stank) is een minimale afstand van 50m opgenomen tussen enig punt van de paardenbak (dichtstbijzijnde rand paardenbak) en een woning van derden. Dit is ook een maat die in het buitengebied meestal haalbaar is en in de regel ook een vaste richtlijn voor het houden van paarden (jurisprudentie). Echter een vaste afstand van 50m is niet altijd van milieuhygiënisch oogpunt noodzakelijk. In sommige delen van de gemeente, vooral in de dorpskern randzones en de plattelandcentrums (Veessen, Vorchten, Hoorn) zal het niet lukken om een dergelijke afstand te halen, maar waar in veel situaties voldoende ruimte is voor een wei, bak en stal. Omdat het onverkort hanteren van 50m in deze gebieden niet haalbaar lijkt, kan worden besloten deze afstand te verkleinen. Soms zijn deze kortere afstanden ook toegestaan (jurisprudentie) omdat het bijvoorbeeld gaat om het houden van een gering aantal dieren. Bij het gebruik van een paardenbak is er meestal ook maar sprake van één paard per keer dat gebruik zal maken van de paardenbak. Voor het toestaan van een kortere afstand zullen wel extra maatregelen getroffen moeten worden om de overlast te minimaliseren. Zie hiervoor o.a. "Handvatten om overlast

			<p>te minimaliseren". Zo wordt bij een afstand kleiner dan 50m geen lichtmasten toegestaan, moet er les worden verkregen met gebruik van een headset (voorkoming overheersend stemgebruik), moet er een vaste sproei installatie aanwezig zijn en moet de paardenbak maximaal landschappelijk zijn ingepast.</p> <p>Bij bedrijfsmatige activiteiten kan de afstand tevens worden bepaald aan de hand van de benodigde vergunning/melding.</p>
3. Lichtmasten	<p>Toegestaan in gebieden <u>buiten</u> de Natura 2000-gebieden en de EHS-gebieden (Ecologische Hoofdstructuur) en een omliggende zone van 100m.</p> <p>Maximale hoogte van 8m met gele of groene LED-verlichting en de lichtbundel door afscherming gericht op de rijbak.</p>	<p>Toegestaan in gebieden <u>buiten</u> de Natura 2000-gebieden en de EHS-gebieden (Ecologische Hoofdstructuur) en een omliggende zone van 100m.</p> <p>Maximale hoogte van 8m met gele of groene LED-verlichting en de lichtbundel door afscherming gericht op de rijbak.</p> <p>Gebruik met een tijdslimiet van 07.00 uur 's ochtends tot 22.00 uur 's avonds</p>	<p>Lichtmasten hebben 's avonds een behoorlijk effect op de omgeving. Dit zou zeker niet gestimuleerd moeten worden. Besloten is om geen lichtmasten toe te staan in Natura 2000-gebieden en EHS-gebieden en een omliggende zone van 100m en bij een paardenbak die is gelegen op een afstand kleiner dan 50m van een woning van derden (zie punt 2).</p> <p>Om het impact van het gebruik van de lichtmasten te beperken op de omgeving is een maximale hoogte van 8m toegestaan en slechts het gebruik van groene of gele LED-verlichting . De lichtbundel moet door afscherming op de rijbak gericht zijn.</p> <p>Tevens is besloten om lichtmasten bij niet-bedrijfsmatig aangelegde paardenbakken toe te staan met een tijdslimiet. Voor het toestaan van lichtmasten bij niet-bedrijfsmatige activiteiten zullen wel maatregelen getroffen moeten worden om de overlast te minimaliseren. Zie hiervoor o.a. "Handvatten om overlast te minimaliseren". Voor bedrijfsmatige activiteiten kan verlichting noodzakelijk zijn i.v.m. de bedrijfsvoering. Hiervoor geldt daarom geen tijdslimiet, wordt geregeld via milieuvergunning of melding activiteitenbesluit. Ook hier wordt geadviseerd om overlast zoveel mogelijk te minimaliseren (zorgplicht).</p>

4. Landschappelijke inpassing	Noodzakelijk	Noodzakelijk	Er zijn ongewenste effecten als verrommeling, doordat voorzieningen zoals een paardenbak, afzetlinten, etc. in het landschap verschijnen. Met kleine maatregelen als heggen, bomen, erfbeplanting, houtwallen, etc. kan een bijdrage aan een aantrekkelijk landschap worden geleverd. Zie hiervoor ook de uitgebrachte Visie Paard & Landschap van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en onze eigen brochure Informatie en aanbevelingen over streekeigen beplanting in de gemeenten Epe, Heerde en Voorst.
5. Aantal paardenbakken	Onbeperkt	Maximaal 1, mits er minimaal 5.000m ² aaneengesloten agrarische grond duurzaam in gebruik is bij de woning (aantoonbaar). Siertuinen worden in dat geval niet meegerekend.	<p>Sommige burgers houden paarden, maar niet in een omvang die een bedrijfsmatige bestemming rechtvaardigt. Omdat deze burgers soms behoefte hebben aan het hebben van een paardenbak bij de woning om zo de hobby wel goed te kunnen uitoefenen, is het toegestaan om maximaal 1 paardenbak bij de woning te realiseren, mits de eigenaar minimaal 5.000m² aaneengesloten agrarische grond duurzaam in gebruik heeft bij de woning. Deze gronden moeten in eigendom zijn. Met deze regeling wordt aangesloten bij de regeling van bijbehorende bouwwerken ten behoeve van hobbybedrijven.</p> <p>Het kan voorkomen dat de agrarische gronden wordt doorsneden door – al dan niet openbare – wegen, dijken, spoorwegen of waterlopen. Deze omstandigheden behoeven het begrip van aaneengesloten gronden niet direct in de weg te staan. Voorwaarde is dat het geen inbreuk maakt op ruimtelijke eenheid van het perceel of dat de samenhang niet wordt verstoord (zie punt 1). Een afstand tussenbeide gescheiden gronden van maximaal 25m is dan ook toegestaan en staat het begrip van aaneengesloten gronden dan ook niet in de weg, mits er geen bouwwerken van derden tussen staan.</p> <p>Bij het bedrijfsmatig houden van paarden kan het voor de bedrijfsvoering van belang zijn om meerdere</p>

			paardenbakken aan te leggen. Dit wordt per specifieke situatie beoordeeld aan de hand van het bestemmingsplan.
6. Oppervlakte paardenbak	Onbeperkt	Maximaal 20x40m (inwendige maatvoering) Verruiming van de maatvoering is mogelijk met een maatvoering van 20x60m indien er wordt gereden op hoog niveau (Z-dressuur) dan wel 30x60m indien de paardenbak wordt gebruikt voor wedstrijdmenners.	Een paardenbak heeft in de regel een afmeting van 20x40m. Dit betreft de inwendige maatvoering. Hiermee wordt bedoeld de maatvoering gemeten op de bodem onder aan de hoefslagkering. Buitenwerks komt een paardenbak hiermee op ca. 21,2x 41,2m. Een grotere oppervlakte kan noodzakelijk zijn i.v.m. een hoger spring of dressuur niveau. Indien kan worden aangetoond dat de noodzaak voor een grotere oppervlakte (20x60m inwendige maatvoering) aanwezig is, dan zal dit per situatie worden beoordeeld. Voor wedstrijdmenners kan een maatvoering van 30x60m (inwendige maatvoering) noodzakelijk zijn. Voor bedrijfsmatige activiteiten kan een grotere afmeting noodzakelijk zijn i.v.m. de bedrijfsvoering.
7. Bakvulling	Zand, bouwstoffen, houtsnippers, tapijtsnippers	Zand, bouwstoffen, houtsnippers, tapijtsnippers	Opgebracht materiaal mag geen nadelige invloed hebben op de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem. Ter voorkoming van bodemvervuiling dient voor bepaalde bouwstoffen een certificaat ingevolge het Bouwstoffenbesluit te worden overlegd.
8. Hoogte omheining	Maximaal 1.70m	Maximaal 1.70m	De hoogte bedraagt in de praktijk tussen de 1.50m en 2m. In de huidige bestemmingsplannen is een hoogte voor andere bouwwerken opgenomen van 1.70m. De hoogte van omheining laten wij hierop aansluiten.
9. Uitvoering materiaal/kleur	Hout in een gedekte kleur	Hout in een gedekte kleur	Door het toepassen van hout in een gedekte kleur wordt het bouwwerk landschappelijk ingepast en ontstaat er geen verrommeling van het landschap. Zie hiervoor ook punt 4.
10. Inrichting Wm	Ja	Nee	Melding of vergunning nodig op grond van de Wet milieubeheer.
11. Archeologie	Archeologisch onderzoek vereist conform de regels/voorschriften van de gemeente op het gebied van archeologie.	Archeologisch onderzoek vereist conform de regels/voorschriften van de gemeente op het	Bij de aanleg van paardenbakken wordt (in de regel) de bovenlaag van een stuk weiland afgegraven, waarna deze afgraving wordt opgevuld. Hierdoor wordt mogelijk de archeologische waarden in de grond aangetast.

		gebied van archeologie.	Archeologisch onderzoek is vereist conform de regels/voorschriften van de gemeente op het gebied van archeologie.
12. Bakdrainage	Toegestaan mits overleg heeft plaatsgevonden met het waterschap bij lozing op oppervlaktewater en/of de gemeente bij lozing op de riolering.	Toegestaan mits overleg heeft plaatsgevonden met het waterschap bij lozing op oppervlaktewater en/of de gemeente bij lozing op de riolering.	Hierbij moet wel getoetst worden of de bak niet in een voor verdroging gevoelig gebied ligt.

2.3 Algemeen afwijkingskader

Afwijking wordt alleen verleend met inachtneming van onderstaand afwegingskader.

Bij de toepassing van de afwijkingsbevoegdheid vindt een evenredige belangenafweging plaats waarbij betrokken worden:

- de mate waarin de waarden, welke het plan beoogt te beschermen, kunnen worden geschaad;
- de mate waarin de belangen van gebruikers en/of eigenaren van de aanliggende gronden kunnen worden geschaad;
- de mate waarin de uitvoerbaarheid is aangetoond, waaronder begrepen de milieutechnische, waterhuishoudkundige, ecologische, cultuurhistorische en archeologische toelaatbaarheid';
- de mate waarin de landschappelijke inpasbaarheid is aangetoond.

Indien de waarden en/of belangen als hiervoor genoemd onevenredig worden geschaad en/of de hiervoor genoemde uitvoerbaarheid/inpasbaarheid niet is aangetoond wordt er geen toepassing gegeven aan de afwijkingsbevoegdheid.

2.4 Handvatten om overlast te minimaliseren.

Overlast kan ontstaan door stof, licht, stank of verrommeling. Vaak kan deze overlast door een goede inpassing, doordachte aanleg en gebruik en door adequaat onderhoud geminimaliseerd worden. Bepaalde vormen van overlast kunnen via een milieuvergunning (Wet milieubeheer) heel goed worden gereguleerd. Echter, niet alle overlast is via een milieuvergunning te reguleren, met name niet voor de hobbymatige kant van de paardenhouderij. In dat geval kan de overlast o.a. worden gereguleerd middels de Algemeen plaatselijke verordening.

In de landelijk opgestelde nota Paardenhouderij en Ruimtelijke Ordening, Handreiking voor de praktijk, worden handvatten gegeven om overlast te minimaliseren.

Stof

Een paardenbak kan bij droog weer stofoverlast geven. Deze overlast kan beperkt worden door de bodem bij droogte te besproeien dan wel door middel van een eb- en vloedstelsel, zodat stofontwikkeling wordt voorkomen. Ook kan gekozen worden voor een bodem die minder stof geeft, bijvoorbeeld het toevoegen van houtsnippers of tapijtsnippers. Daarnaast kan de locatie van de paardenbak zodanig gekozen worden, dat alleen al daardoor geen onaantoonbare overlast optreedt. In sommige gevallen, waarbij bouwblokvergroting/-verandering niet gewenst is, kan gekozen worden voor het positioneren buiten het bouwblok. Zie hiervoor ook punt 1 van de criteria Afstand tot bouwblok/rechtmatige bebouwing.

Licht

Om lichtoverlast te beperken is het beter meerdere lichtpunten met minder intensiteit (Lux) te plaatsen, dan 1 groot lichtpunt (bouwlamp) bij een paardenbak. Zo is het beter direct nabij de paardenbak lampen te plaatsen dan deze verderaf aan een bestaand bouwwerk te bevestigen. Met betrekking tot de toegestane lichtintensiteit en de verplichte donkerperiode kunnen in de vergunning/ontheffing regels worden opgenomen. Ook hier geldt dat een goed doordachte positionering van de paardenbak kan bijdragen in het minimaliseren van overlast. Ook de positie van de lichtpunten kunnen daaraan bijdragen. Zie hiervoor ook Bijlage III, Verlichting buitenrijbaan, van het Sectorraad Paarden van september 2004, welke als bijlage bij deze beleidsnotitie is opgenomen. In het kader van duurzaamheid is slechts groene of gele LED-verlichting toegestaan.

Inpassing in het landschap

Wat passend is in een landschap hangt af van de regio, locatie en omgeving. De paardenhouderij kan een positieve bijdrage leveren aan het landschappelijk beeld. Om dit te stimuleren en om verrommeling tegen te gaan kan er samen met de natuur- en landschapsorganisaties bekeken worden welke (simpele) of gesubsidieerde aanpassingen haalbaar zijn. Zie hiervoor ook de opgestelde Visie Paard & Landschap van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de gemeentelijke brochure Informatie en aanbevelingen over streekeigen beplanting in de gemeenten Epe, Heerde en Voorst.

3. Zijn paardenbakken toegestaan of vergunningplichtig?

3.1 Bouwwerk en andere werken

Een paardenbak bestaat uit een ander bouwwerk (de omheining) en daarbinnen uit een zogenaamd ander werk (een werk geen bouwwerk zijnde). De ingreep bestaat in de regel uit afgraven van de bovenlaag van een stuk weiland en het inbrengen van een laag zand. Daarom heen wordt vaak een hekwerk geplaatst. Paardenbakken zijn dus bouwwerken in combinatie met andere werken. Het betreft een combinatie van voorzieningen.

Bouwwerk

Paardenbakken zijn in de meeste gevallen aan te merken als bouwwerken in de zin van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) omdat ze omheind zijn. Er is vaak sprake van een houten constructie van enige omvang, die op de plaats van bestemming direct met de grond verbonden is en bedoeld is om ter plaatse te functioneren. Aangezien een paardenbak niet wordt genoemd in bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (Bor) is een paardenbak in zijn geheel vergunningplichtig ongeacht de hoogte (kan niet worden ondergebracht onder een vergunningsvrije erfafscheiding). Uit de jurisprudentie blijkt ook dat in de meeste gevallen paardenbakken vergunningplichtige bouwwerken zijn. Ook het aanbrengen van een ophoging in de vorm van diverse lagen (bijv. een laag wegebouwdoek, onderlaag van gewassen en gezeefd lavamateriaal, laag matten van kunstgras, toplaag van speciaal zand), die wordt omsloten door bielzen en wordt gebruikt als paardenbak, is volgens jurisprudentie sprake van bouwen.

Uitvoeren werken of werkzaamheden

Daarnaast wordt vaak voor de aanleg van de paardenbak, de gronden afgegraven en gevuld met zand of andere bakvulling. In bepaalde situaties moet hiervoor een vergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden worden aangevraagd. Dit is afhankelijk over de diepte van het afgraven. De voorschriften hiervoor zijn in de bestemmingsplannen opgenomen.

Gebruik gronden

Daarnaast is ook het gebruik van de gronden (agrarisch of wonen) voor een paardenbak strijdig met de planologische voorschriften. Hiervoor moet een vergunning worden aangevraagd voor afwijkend gebruik.

Lichtmast

Soms worden bij de paardenbakken ook lichtmasten geplaatst. Lichtmasten kan worden gezien als tuinmeubilair en is vergunningsvrij toegestaan tot een hoogte van 2,5m. Als de lichtmast hoger is, dan is een omgevingsvergunning voor bouwen nodig.

Voor het realiseren van een paardenbak is dus altijd een omgevingsvergunning nodig voor het bouwen dan wel voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden geen bouwwerk zijnde dan wel voor het planologische strijdige gebruik van de grond.

4. Procedure

4.1 Opstellen van beleidsregel

Onder beleidsregel wordt verstaan: een bij besluit vastgestelde algemene regel, niet zijnde een algemeen verbindend voorschrift, omtrent de afweging van belangen, de vaststelling van feiten of de uitleg van wettelijke voorschriften bij het gebruik van een bevoegdheid van een bestuursorgaan. Op grond van artikel 4:81 heeft de gemeente de bevoegdheid (niet de verplichting) om beleidsregels vast te stellen en b&w moet zich aan hun eigen beleidsregels houden. Het formuleren van beleidsregels heeft als voordeel dat een grote mate van uniformiteit kan worden bereikt. Verder kan op een eenvoudige wijze, dus zonder een planherziening, aanpassing van de beleidsregels plaatsvinden, waardoor een grote mate van flexibiliteit kan worden bereikt. Zijn de beleidsregels vastgesteld en bekend gemaakt dan kan daar in de besluitvorming zonder meer naar worden verwezen

Inherente afwijkingsbevoegdheid

In bijzondere gevallen kan gebruik worden gemaakt van de inherente afwijkingsbevoegdheid (artikel 4:84 Awb). Per geval moet worden bekeken of de belangen voldoende zijn afgewogen. Een afwijking van de beleidsregels is alleen gerechtvaardigd in bijzondere omstandigheden en niet voor situaties waarmee bij de opstelling van beleidsregels rekening had moeten worden gehouden. Onder bijzondere omstandigheden valt niet dat het vertrouwen is opgewekt dat medewerking zou worden verleend. Ook moet er altijd een deugdelijke belangenafweging plaatsvinden om vast te kunnen stellen of sprake is van bijzondere omstandigheden. Verder is het aanwezig zijn van bijzondere omstandigheden niet altijd voldoende om van beleidsregels af te wijken. Er moet onevenredigheid ontstaan bij toepassing van de beleidsregels en de onevenredigheid moet ook nog zijn gerelateerd aan de doelstelling van die beleidsregels. De motivering van de afwijking moet in ruimtelijke termen worden gegoten.

4.2 Inspraak en vaststellen van beleidsregels

Er vloeit uit de wet geen verplichting voort dat een beleidsnotitie ter inzage moet worden gelegd waarbij aan belanghebbenden de gelegenheid wordt geboden tot het indienen van zienswijzen. Een bestuursorgaan kan echter op grond van artikel 3:10 Algemene wet bestuursrecht (Awb) bij besluit wel zelf bepalen of de openbare voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4 Awb) moet worden gevolgd.

Gezien het feit dat het beleid op verschillende punten is geactualiseerd is besloten om het ontwerpbeleid wel ter inzage te leggen (inspraak). De openbare voorbereidingsprocedure wordt gestart door terinzagelegging van deze beleidsnotitie, waarbij belanghebbenden in de gelegenheid worden gesteld om gedurende het termijn van terinzagelegging zienswijzen naar voren te brengen. Kennisgeving van de terinzagelegging geschiedt vooraf in het huis-aan-huisblad "Schaapskooi". Als de openbare voorbereidingsprocedure is gevolgd, stelt het bestuursorgaan met inachtneming van de ingekomen zienswijzen, de beleidsnotitie al dan niet vast.

4.3 Integreren van de beleidsregel

De beleidsnotitie kan worden gebruikt om individuele aanvragen om vergunning te toetsen of om te gebruiken in het handhavingstraject. In beide situaties kan voor de motivering worden verwezen naar de vastgestelde beleidsregels. Het alleen vaststellen van beleid als een gemeentelijke beleidsregel is in de praktijk onvoldoende. Een goede wettelijke basis is noodzakelijk.

Bestemmingsplan

Voor een effectieve (handhavings) uitvoering is het van belang om niet alleen het beleid vast te stellen, maar om het beleid ook in het bestemmingsplan vast te leggen. In nieuwe bestemmingsplannen van de gemeente Heerde zal zowel voor het stedelijk

gebied als het landelijk gebied een voorschrift/regel worden opgenomen omtrent paardenbakken op grond van de vastgestelde beleidsregels. Hierbij zal een verband worden gelegd met de functies "wonen" en "bedrijven -al dan niet agrarisch-" met een rechtmatig aanwezige bedrijfswoning.

Gedoogbeschikking

Zolang alle bestemmingsplannen nog niet zijn geactualiseerd, kunnen er zich situaties voordoen dat er nog geen afwijkingsbevoegdheid mogelijk is voor het realiseren van een paardenbak. Voor deze situaties heeft het college besloten (12 mei 2009) om een persoonsgebonden gedoogbeschikking af te geven, mits de paardenbak voldoet aan het vastgestelde beleid. Aan de persoonsgebonden gedoogbeschikking wordt een tijdslimiet verbonden totdat het van toepassingszijnde bestemmingsplan is geactualiseerd. Na afloop van de persoonsgebonden gedoogbeschikking moet de eigenaar alsnog de benodigde vergunning dan wel afwijking aanvragen.

4.4 Inwerking treden beleidsnotitie

Als het bestuursorgaan de beleidsnotitie heeft vastgesteld, dan treedt deze niet eerder in werking dan dat deze bekend is gemaakt. Op grond van artikel 3:42 Awb zal bekendmaking van de beleidsnotitie plaatsvinden door kennisgeving in het huis-aan-huisblad "Schaapskooi". Op grond van artikel 8:2 juncto 7:1 Awb is een beleidsregel, dus deze beleidsnotitie, niet vatbaar voor bezwaar en beroep.

b e s l u i t :

Het voorstaande beleid kan overeenkomstig artikel 1:3, lid 4 van de Algemene wet bestuursrecht aangemerkt worden als beleidsregel.

Aldus ongewijzigd vastgesteld door het college van Heerde op 14 februari 2012.

Het college van Heerde,
secretaris,

burgemeester,

